

عنوان مقاله:

تغییر معنا در گفتمان خوشنویسی ایران معاصر از دیدگاه تحلیل گفتمان انتقادی

محل انتشار:

فصلنامه هنر و تمدن شرق، دوره 9، شماره 31 (سال: 1400)

تعداد صفحات اصل مقاله: 12

نویسندگان:

حجت امانی - دکتری تاریخ تحلیلی و تطبیقی هنر اسلامی، دانشگاه تهران، ایران.

حسن بلخاری قهی - استاد، دکتری مطالعات اسلامی، فلسفه هنر، دانشگاه تهران، ایران.

صداقت جباری - استاد، دکتری پژوهش هنر، دانشگاه تهران، ایران.

خلاصه مقاله:

خوشنویسی اسلامی ایرانی که از پشتوانه کلام الهی، میراث فرهنگی، گنجینه حکمت، عرفان و ادبیات برخوردار است در رویارویی با مدرنیسم و گفتمانهای رقیب در فرایند انتقال معنا میان کنشگران اجتماعی به ویژه هنرمندان معاصر با گرایش خوشنویسانه، دچار تغییر معنا شده است؛ به گونهای که در برخی موارد از کارکرد و شان خود جدا شده و به عنوان عنصری پیش پا افتاده و مبتذل تبدیل شده است. این پژوهش به دنبال یافتن عوامل مهم و تاثیرگذار در این تغییر معناست. مصون نگه داشتن مفاهیم و ارزشهای والای خوشنویسی به عنوان عنصری برآمده از بطن تمدن اسلامی با رویکرد تحلیل گفتمان انتقادی چندوجهی، بیانگر ضرورت این پژوهش است. جامعه آماری پژوهش بر مبنای آثار هنرمندان شناخته شده با رویکرد خوشنویسانه در هنرمعاصر ایران است که در جهت اهداف پژوهش انتخاب شده است. از این رو به نظر میرسد یکی از مهمترین عوامل پس از مواجهه با مدرنیسم، تجاری شدن برخی از این آثار جهت فروش در بازارهای هنری است. فرض آن است که رونقگرفتن بازارهای هنری در منطقه و اعمال نظر نظریه پردازان هنری خارجی در تغییر معنای خوشنویسی و جهتهای آن در مسیر اهداف خودشان بیتاثیر نیست. نتایج پژوهش نشان میدهد، به همان میزان که جامعه و هنرمندان از ارزشها و سنتهای عرفی و دینی فاصله گرفته و سطحینگر باشند از درک معنای خوشنویسی اسلامی که محصول گفتمان اسلامی است دور خواهند ماند و دستخوش بازارهای فروش خواهند شد.

کلمات کلیدی:

خوشنویسی اسلامی، تحلیل گفتمان انتقادی، سیاستهای فرهنگی، ایران معاصر

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1192153>

